

Mediterraneïtat

tan capricios que esdevenia «hermètic»). El vincle amb el lector s'estableix no a través del bon humor, sinó a través de la riquesa puixant d'imatges concatenades amb maduresa. És un material poètic per a meditar i concentrar les energies verbals en sentits que conjuren la sordidesa angoixant d'una pèrdua reparable.

El poemari reflexiona sobre la condició abissal dels poetes, incorporant-hi lleus referències personals i impressions viatgeres, com una màscara de desfiguració semàntica estructuralment eficient. El tema central és la intempèrie existencial que acaren els autors de poesia després de formular el seu *gran rifiuto* (per dir-ho en el concepte dantesca —i kavafià— amb què T.S. Eliot va designar l'actitud d'Ezra Pound). Un tema central que s'expandeix en línies abstractes com a trampolins per a fer saltar les dinàmiques imatges de l'ésser.

Hi ha un *gran rifiuto*, segregador com un rebuig envers les superficialitats banals del món: els poetes s'aparten de l'esquema del consens retallador i elegeixen el cisma de l'idealisme melioratiu, prefereixen somiar en belleses totals i veritats absolutes encara que aqueixa tria dissident els conduïssa a l'exclusió grupal i —per dir-ho en la terminologia iniciàtica desenvolupada per *Al Ras*— a l'empestatment. A risc d'acabar com l'albatros de Charles Baudelaire, cremats i escarnits per les pipes dels mariners, potser tindran l'oportunitat compensatòria de beure els embriagants licors celestials durant els seus vols somiquejadors.

Els poetes diran el que estimen necessari, per damunt de les lògiques simplistes que degraden el personal fins fer-los comportar-se com a ramats zoològics. Però hauran de dir-ho des d'un oblit lúgubre que els prescindeix negligentment. Des del malestar de la cultura, el pas següent per a convertir l'entropia enunciatòria en entalpia modeladora consisteix a convocar i amidar els detalls de l'alienació civilitzacional contemporània. Aleshores, tal com fa l'itinerari discursiu d'aquest poemari per la via de les incessants intuïcions holístiques, ja estarem en condicions de practicar una síntesi tòpica per retrobar les claus del sentit.

Joan-Carles Ortega i Berenguer

Elvira Cambrils
Mira'm, Amor
Bromera, Alzira, 2007
212 pàgs.

El temperament abrandat i entusiasta de l'escriptora acompanya el lector d'aquest conjunt d'onze relats, que va ser guardonat amb el premi Blai Bellver de narrativa 2006; uns relats que tenen com a eixos comuns el paisatge i la geografia del Mezzogiorno italià i l'Amor; Amor que, com l'autora, hem d'escriure en majúscula perquè en realitat es tracta de l'Amor com a principi còsmic, com la força generadora de vida que uneix i harmonitza els éssers vius i la natura en contraposició a la mort, representat pel mite d'Afrodita i Eros en l'antiguitat clàssica. L'Amor, doncs, relatat com un sentiment que abastaria el ventall de les relacions personals en el sentit més ampli: l'amistat, la fraternitat, la solidaritat, l'amor a la terra, al paisatge, l'energia positiva que construeix i engrandeix tot el que toca.

El llibre comença amb un poema de Miquel Martí Pol, d'*Els bells camins*, a través del qual l'autora vol deixar clar quin és el seu concepte del viatge, no sols des del punt de vista exterior o geogràfic, sinó des de la intimitat. A més d'això, també es troba en la intencionalitat de l'obra proclamar-nos literàriament el descobriment d'una identitat mediterrània que, ancorada en la cultura clàssica, estira el seu fil conductor fins a l'actualitat.

La Mediterrània és una destinació comuna i un origen comú que va més enllà d'una mera pertinença o un simple conjunt de paratges, maneres de viure, fantasies o narracions mitològiques que sobrepassen els mapes. La Mediterrània és i ha sigut el nostre marc existencial, vital i cultural, i l'escriptora l'estima així, així vol viure'l i així ens el presenta perquè el visquem els lectors i per fer-nos-en partícips.

En la nostra literatura no tenim molta tradició de viatges novel·lats i, tot i no ser el cas d'aquest llibre, s'hi acostava. Aquest no és un llibre de viatges, però les històries que narra ens fan viatjar i tenen el moviment del viatger que es complau a aplicar la seua sensibilitat per produir un efecte multiplicador del plaer del viatge. El viatger-narrador està satisfet, però no es cansa d'observar, d'inventar la vida dels qui troba pel camí, de relacionar i recórrer uns llocs als quals incorpora també els ulls d'altres viatgers, d'altres escriptors que ja els han descrit, de les llegendes o la mitologia clàssica que hi coneix.

Mira'm, Amor empra el viatge com a escenari literari on els personatges no sols exploren el món geogràfic, sinó que el complementen seguint la línia d'un altre viatge interior que inclou l'espontaneïtat, la sorpresa, la imaginació, els paisatges, el bagatge cultural, la fantasia o la dimensió antropològica.

La narradora, amb una prosa àgil, rica, versàtil, bella i sensual, on els diàlegs marquen un ritme viu i l'hedonisme traspua en cada ratlla, ens convida des del primer relat a viatjar «Més enllà d'Èboli» de la mà d'una lectora de Carlo Levi quan «Deu fer una hora que el ferri ha salpat del port de València en direcció a Salern», per acabar —ben significativament— asseguts a la cadira d'un cinema en «La pel·lícula d'una nit d'estiu», al bell mig de la plaça Umberto I del poble sicilià Palazzo Adriano on es va rodar aquell memorable film, *Nuovo Cinema Paradiso*, de Giuseppe Tornatore, com un homenatge simbòlic de la història del cine i de la Mediterrània. Mentre recorrem aquest trajecte, l'*Odissea* d'Homer marca l'encapçalament de tres de les narracions i està present entre la trama d'altres, com ara «*Escil·la...*». L'autor de l'*Odissea* també hi està present, en una altra narració —per a mi la millor del recull— que porta per títol «Les muntanyes d'Homer».

Tot i ser el primer llibre que publica, a Elvira Cambrils se li nota la pulsio i la desimboltura dels bons narradors, i tot i que el nostre món literari és bastant intricat, amb aquest suggeridor i excel·lent llibre, només podem donar-li la benvinguda i animar-la força perquè continue delectant-nos amb la seua escriptura.

Rafa Gomar